

ihale keşif bedelindeki artışın ihale bedelinde de artışa neden olduğundan bahisle damga vergisi tahakkuku yapılamayacağı hk

Dairesi Karar Yılı Karar No Esas Yılı Esas No Karar Tarihi
YEDİNCİ DAİRE 1999 3259 1999 178 11/10/1999

KARAR METNİ

KEŞİF BEDELİNDEKİ ARTIŞIN İHALE BEDELİNDE DE ARTIŞA NEDEN OLDUĞUNDAN

BAHİSLE DAMGA VERGİSİ TAHAKKUKU YAPILAMAYACAĞI HK.<

Cumhurbaşkanlığı Tarabya Kompleksinin tadilat ve inşaat işine ait ke-

şif bedelinde sonradan yapılan artışın ihale kararında da değişiklik

yaptığından bahisle, anılan işi üstlenen davacı şirket adına salınan

damga vergisinin gecikme cezalılı olarak tahsiline yönelik işlemin iptal-

li istemiyle açılan davayı; 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 1'inci

ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 4'üncü maddelerinin birlikte de-

ğerlendirilmesinden; ihalenin, işin isteklilerden birine bırakıldığını

gösteren ve yetkili mercilerin onayı ile tamamlanan sözleşmeden önceki

işlemleri ifade ettiği, tüm ihalelerin bir sözleşmeye bağlanmasının

zorunlu olduğu ve ihale kararının alınmasına kadar olan işlemler ile

ihale sözleşmesi iki ayrı aşamayı oluşturmakla birlikte birbirlerini de tamamladığı için, ihale kararı ile, ihale kararında belirtilen tutar üzerinden yapılan sözleşmeyi birbirinden ayrı olarak düşünmeye olanak olmadığı, bu nedenle ihale hakediş bedellerindeki artışların ihale bedeli üzerine ek bir artış olduğu ve sözleşme hükümleri yanında ihale kararındaki hükümleri de yenileyip değiştirdiği sonucuna varıldığı için yapılan damga vergisi tahakkukunda isabetsizlik olmadığı; öte yandan, 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (1) sayılı tarifede ihale kararı ile sözleşmelerin ayrı oranlar üzerinden damga vergisine tabi olduğu belirtildiğinden, ihale kararının belli bir miktarı kapsamı ve vergilemenin maktu olarak değil, belli tutar üzerinden yapılması dikkate alındığında, hakediş bedellerindeki çok büyük artışlar karşısında ihale kararındaki tutarın bir anlamı kalmayacağı gerekçeyle reddeden ... Vergi Mahkemesinin ... gün ve ... sayılı kararının, sözleşmenin imzalanmasından önce bir defaya mahsus olarak verildiği ve sözleşme hükmü gereği yapılan keşif artışının sözleşmede yer alan miktarı artıracak, bunun da yeni bir ihale kararı olarak nitelendirilmeceği ileri sürülerek bozulması istenilmektedir. Temyiz başvurusu; Cumhurbaşkanlığı Tarabya Kompleksi tadilat ve

inşaat işinin keşif bedelindeki artışın ihale bedeli üzerinde de ek bir artışa neden olduğundan bahisle anılan işi üstlenen davacı şirket adına ihale kararına ait damga vergisi olarak tahakkuk ettirilen verginin gecikme cezalı olarak tahsiline yönelik işlemin iptali istemiyle açılan davayı reddeden vergi mahkemesi kararının bozulması istemine ilişkinliktir.

488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 1'inci maddesinde; bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisine tabi olduğu, bu Kanundaki kağıtlar teriminin yazılıp imzalanmak veya imza yeri-ne geçen işaret konmak suretiyle düzenlenen ve herhangi bir hususu ispat veya belli etmek için ibraz edilebilecek olan belgeleri ifade ettiği; 2'nci maddesinde; vergiye tabi kağıtlar mahiyetinde bulunan veya onların yerini alan mektup ve şerhlerle, bu kağıtların yenilenmesine, uzatılmasına, değiştirilmesine, devrine veya bozulmasına ilişkin mektup ve şerhlerin de damga vergisine tabi olduğu; 14'üncü maddesinde ise, belli parayı ihtiva eden mukavelenamelerin değiştirilmeleri halinde artan miktar üzerinden aynı nispette vergi alınacağı hükme bağlanmış; aynı Kanuna ekli (1) sayılı Tablo'nun II/2'nci bölümünde de, artırma ve eksiltme kanunlarına tabi olan veya olmayan daire

ve kurumların yetkili organlarınca verilmiş her türlü ihale kararları-
na binde 3.6 oranında damga vergisi uygulanacağı
açıklanmıştır.
Öte yandan; 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 4'üncü
maddesin-
de, ihale, bu Kanunda yazılı usul ve şartlarla işin istekliler
arasın-
dan seçilecek birisi üzerinde bırakıldığını gösteren ve
yetkili merci-
lerin onayı ile tamamlanan sözleşmeden önceki işlemler olarak
tanım-
landıktan sonra, aynı Kanunun 30-32'nci maddelerinde ihale
komisyonla-
rınca alınan kararların komisyon başkan ve üyeleri adları,
soyadları
ve esas görevleri belirtilerek imzalanacağı, bu kararlarda
isteklile-
rin isimleri, adresleri teklif ettikleri bedeller, ihalenin
hangi ta-
rihte ve hangi istekli üzerine, hangi gerekçelerle yapıldığı,
ihale
yapılmamış ise nedenlerinin belirtileceği, ihale komisyonları
tarafın-
dan alınan ihale kararlarının ita amirlerince karar tarihinden
itiba-
ren en geç 15 iş günü içinde onaylanacağı veya iptal
edileceği, ita
amirlerince onaylanan ihale kararlarının onaylandığı günden
itibaren
en geç 5 iş günü içinde, üzerine ihale yapılana veya vekiline
tebliğ
edileceği açıklanmış; 53'üncü maddede, bütün ihalelerin bir
sözleşmeye
bağlanacağı; 63'üncü maddede ise, yapım işlerine ait
sözleşmenin uygu-
lanması sırasında keşif ve sözleşmede öngörülmeyen iş artışı

veya ek-

silişi zorunlu hale gelirse, müteahhidin keşif bedelinin yüzde 30 ora-

nına kadar olan değişikliği, süre hariç, sözleşme ve şartnamesindeki

hükümler dairesinde yapmakla yükümlü olduğu, keşif bedelinin yüzde

30'u geçmesi halinde sözleşmenin feshedileceği, ancak bu durumda müte-

ahhidin işin keşif bedelli ve yüzde 30 keşif artışının karşılığı işle-

ri sözleşme ve şartnamesindeki hükümler çerçevesinde yapmaya zorunlu

olduğu, yüzde 30 oranından fazla artışı temel, tünel ve benzeri işler

ile tabii afetler gibi nedenlerden ileri gelmişse, idarenin isteği,

müteahhidin kabulü ve ilgili bakanın onayı ile, süre hariç, aynı söz-

leşme ve şartname hükümleri içinde yüzde 30'u geçen işlerin de, aynı

müteahhide yaptırılabilceği hükme bağlanmıştır.

Yukarıdaki yasa hükümlerinin keşif bedelindeki artışın damga vergisi karşısındaki durum ve ihale kararına etkisi yönünden değeren-

dirilmesinden; ihale kararları ile keşif bedeli artış kararlarının

birbirinden bağımsız işlemler olduğu, keşif bedelinde artış yapılabil-

mesi için yeni bir ihale kararı alınmasının gerekmediği, hatta ihale

kararı iptal edilmediği sürece işin mevcut ihale kararıyla ihale edil-

diği gerçek veya tüzel kişi tarafından sözleşme uyarınca yapılmaya de-

vam edileceği hususu dikkate alındığında, işin devamı sırasında söz-

leşmede yer alan bir maddeye istinaden, keşif bedelinde artış yapılma-
sının, sadece sözleşmede belirtilen işin tutarını değiştirdiği, keşif
bedeli, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 30'uncu maddesinde, ihale
kararında bulunacak unsurlar arasında da sayılmadığından, bu bedelin
sözleşmede yer alan maddeye dayanılarak artırılmasının, ihale kararını
değiştiren bir husus olarak kabul edilemeyeceği, bu itibarla keşif be-
delindeki artış, sözleşmede öngörülen tutarı değiştirdiğinden, artırıl-
an söz konusu tutar üzerinden Damga Vergisi Kanununun 14'üncü maddesi
uyarınca damga vergisi alınabileceği, buna karşın sözleşmeye uygun o-
larak yapılan keşif bedeli artışının ihale kararını değiştiren bir un-
sur olmaması nedeniyle, yeni bir ihale kararı alınmadığı sürece, bu
artıştan dolayı ihale kararı üzerinden vergi alınamayacağı sonucuna
varılmıştır. Olayda; Cumhurbaşkanlığı Tarabya Kompleksinin tadilat
ve inşaat işini ihale ile üstlenen davacı şirketle, ihale kararı son-
rasında imzalanmış olan sözleşmenin 9'uncu maddesine dayanılarak artı-
rılan keşif bedeli üzerinden damga vergisinin ödendiği; keşif bedelin-
de yapılan artıştan dolayı yeni bir ihale kararı tesis edilmediği an-
laşıldığından, keşif bedelinde sözleşmeye dayanılarak yapılan artış
gerekçe gösterilerek, bunun ihale kararında da artışa neden

olduğundan

bahisle ayrıca damga vergisi tahakkuk ettirilmesinde hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenle, temyiz isteminin kabulüne ve mahkeme kararı-

nın bozulmasına karar verildi. YÖ/ES

(DAN-DER; SAYI:103)